

Výroční zpráva o činnosti Ústřední knihovny Přírodovědecké fakulty MU za rok 2013

OBSAH

Úvod

1. Personální obsazení knihovny
2. Knihovní fondy ÚK v roce 2013
3. Dílčí knihovny
4. Shrnutí základních knihovnických služeb
5. Akvizice a nákupy
6. Výměna knihovního fondu
7. Dostupnost elektronických informačních zdrojů
8. Vzdělávání a výchova uživatelů
9. Projekty a granty
10. Spolupráce a další aktivity
11. Plány ÚK PřF na rok 2014

Úvod

Ústřední knihovna (ÚK) je specializovanou knihovnou s fondem profilovaným pro obory **matematiky, fyziky a věd o Zemi (geologie, mineralogie, geografie)**. Ústřední knihovna i nadále zajišťuje knihovnické zpracování fondu, tedy akvizici knih a časopisů, jmenný a věcný popis, MVS a MMVS i výměnu publikací pro **Ústav antropologie, Ústav botaniky a zoologie, Ústav experimentální biologie, Ústav fyziky Země, Botanickou zahradu a Děkanát**. ÚK poskytuje knihovnické a informační činnosti pro zabezpečení informační infrastruktury potřeb pedagogické, studijní, odborné a vědeckovýzkumné práce studentů a zaměstnanců fakulty.

1. Personální obsazení knihovny

Vedoucí ÚK PŘF: Mgr. Taťána Škarková

Zástupce vedoucí, akvizice časopisů: Helena Kandová

Oboroví knihovníci: Mgr. Jana Holá, Bc. Radmila Kouřilová, Pavla Menšíková DiS., Bc. Lenka Hladíková

Výpůjční služby: Lenka Baláková, Mgr. I. Raclavská, Tereza Vrzalová

Správa elektronických informačních zdrojů: Bc. Martina Antlová

Jmenná katalogizace: Bc. Martina Antlová, Marie Křížová

MVS, MMVS: Lucie Kleppová, DiS.

Výměna publikací: Marie Křížová

IT specialista: Vojtěch Dvořák

Multimediální ateliér: RNDr. Aleš Mareček, CSc., Mgr. Marek Stehlík

Kolegyně na MD: Mgr. Romana Drimlová, Mgr. Věra Eliášová, Bc. Jana Němcová, Bc. Nad'a Trenčanská

Ústřední knihovna má k 31. 12. 2013 celkem 12,45 úvazků včetně Ateliéru multimedií

Knihovnických úvazků k 31. 12. 2013 celkem 11,75

2. Knihovní fondy ÚK v roce 2013

Matematika

Jako každým rokem probíhala v tomto oboru akvizice, adjustace a katalogizace monografií, časopisů a kvalifikačních prací. Knihovní fond ve volném výběru je již plně zpracován a rozřazen, pouze časopisy byly lépe označeny a roztríděny do regálů. Ve skladu proběhla revize periodik. Některé tituly byly navrženy na odpis a následně s vybranými zastaralými nebo poškozenými učebnicemi a skripty, vyřazeny z fondu. Dále bylo zkontrolováno a odhadnuto množství separátů k (retro) katalogizaci. S garantem oboru jsme se také dohodli na informování učitelů a doktorandů formou e-mailu s odkazem na knižní novinky ve studovně matematiky. V tomto roce byl ve studovně MAT zpřístupněn terminál od společnosti Bloomberg s přístupem k aktuálním i historickým datům z finančních trhů celého světa, který se stal často využívanou pomůckou pro studenty zejména finanční a pojistné matematiky.

Fyzika

V rámci projektu VISK5 2013-Retrokon je fond astrofyziky téměř zkatalogizován. Retrokatalogizace astrofyzikálního fondu chybí ještě u separátních dokumentů. S retrokatalogizací souviselo taktéž přeorganizování fondu astrofyziky ve skladu. V rámci zvyšujícího se objemu již zkatalogizovaných dokumentů se musel fond astrofyziky od základu přefazovat a zpětně do něj vřazovat nově zkatalogizované dokumenty. S přeorganizováním se také vytvořily nové popisky k samotným dokumentům a popisky na regály. Vzhledem k tomu, že v roce 2013 se přefazování nestihlo, bude se nadále v této činnosti pokračovat i v roce 2014. Během prázdnin byly ve volném výběru přefazeny kvalifikační práce. Tím se uvolnilo místo pro vystavení nových knih a časopisů ve fondu. Nyní se novinky nacházejí na viditelném místě ihned u vchodu do volného výběru. V oborové fyzikální sbírce probíhaly po celý rok standardní práce na fondu - akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů a kvalifikačních prací. Ke konci roku taktéž proběhl odpis duplicitních, opotřebovaných nebo ztracených knih. Fond fyziky byl ke konci roku obohacen o další přírůstky z finančních prostředků projektu MEDinfo z OPVaVpI 4.3. Tento projekt má pod patronátem Knihovna univerzitního kampusu, která má za cíl koordinovat dovybavení knihoven MU chybějící odbornou literaturou z oblasti medicíny, zdravotnictví a přírodních věd.

Vědy o Zemi

Geologie – Knihovní fond oboru geologie je převážně zpracován. V roce 2013 byla činnost v projektu Retrokon na geologických sbírkách pozastavena. Dále plánujeme dokončení retrokatalogizace sborníků z konferencí a zvažujeme také zpracování unikátních separátů z oblasti geologie a mineralogie (cca 10 000 sv.), které je nutné předem roztřídit. Průběžně jsou také zpracovávány dary knihovny Výzkumného ústavu geologického inženýrství Brně. Na oborové sbírce geologie probíhala po celý rok akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, periodik, kvalifikačních prací a dalších speciálních dokumentů ze specifického výzkumu, výzkumných záměrů a grantů. Oborová knihovnice participuje s doc. R. Melicharem na výuce povinného předmětu G4141 Akademické dovednosti, který je určen studentům 2. ročníku. Po absolvování předmětu by měli být studenti schopni vyhledat literaturu na zadané téma, sestavit rešerši a zvládnout samostatné sepsání odborného textu v souladu s pravidly ISO 690. Předmět je veden formou přednášek a seminářů (cvičení). V letních měsících byla provedena řádná kontrola periodik ve studovně Věd o Zemi a následně byly vybrány a sepsány jednotlivá čísla a ročníky těch časopisů, které nebyly v minulosti zařazeny do Souborného katalogu ČR. V této činnosti budeme i v letošním roce pokračovat, dokud nebudou do Souborného katalogu ČR vřazeny všechny ročníky a čísla periodik z volného výběru na studovně Věd o Zemi. Oborová knihovnice zasílá pravidelný mailing všem zájemcům, vyučujícím a doktorandům o novinkách a chystaných akcích v Ústřední knihovně.

Geografie – Knihovní fond je plně zpracován. V roce 2013 byla oborová sbírka spravována zaměstnanci ÚK PřF, probíhala akvizice, adjustace, jmenná a věcná katalogizace monografií, časopisů, kvalifikačních prací, elektronických informačních zdrojů a dalších speciálních dokumentů ze specifického výzkumu, výzkumných záměrů a grantů. Probíhá třídění separátů, jejich výběr ke zpracování nebo odepsání. V letních měsících byla provedena kontrola záznamů časopisů v Souborném katalogu ČR tak, aby odpovídaly záznamům v Souborném katalogu MU. Nadále pokračovala spolupráce s Geografickou knihovnou Univerzity Karlovy v Praze na databázi GEOBIBLINE, kdy dochází k pravidelnému měsíčnímu exportu našich záznamů (bohemikální dokumenty: monografie, sborníky, kvalifikační práce, kartografické dokumenty). Je excerpován Fyzickogeografický sborník. Pro vyučující a studenty doktorského studia z Geografického ústavu PřF zasílá oborová knihovnice pravidelný mailing o knižních, periodických a dalších novinkách. Seznam novinek je vystaven i na webových stránkách knihovny.

V podzimním semestru 2013 byly v rámci předmětu Z1035 Seminář – úvod do studia uskutečněny tyto dvě přednášky:

1. Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty MU a její služby
2. Elektronické informační zdroje MU.

3. Dílčí knihovny (DK)

Botanická zahrada

Děkanát

ÚEB – Loschmidtovy laboratoře

ÚEB – Oddělení fyziologie a anatomie rostlin

ÚEB – Oddělení fyziologie a imunologie živočichů

ÚEB – Oddělení genetiky a molekulární biologie

ÚEB – Oddělení mikrobiologie

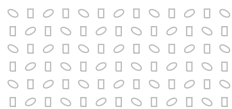
ÚEB – Česká sbírka mikroorganismů

Ústav antropologie

Ústav botaniky a zoologie

Ústav fyziky Země

4. Shrnutí základních knihovnických služeb

Ústřední knihovna poskytuje **260 studijních míst**, z toho **79 míst s PC**. Využívány jsou i samostatné skenery pro úpravu prací. Za rok 2013 bylo provedeno celkem **62 391 kopií**, z toho **3 913 barevných**, celkem za **119 021,- Kč**.

ÚK PŘF byla otevřena **42 hodin týdně**, rozsáhlé volné výběry umožňují kvalitní samostudium. Objednání knih ze skladu probíhá do 90 min., elektronické dodávání článků do 72 hod. V knihovním systému Aleph jsou využívány moduly automatizované rezervace, prodlužování výpůjček a modul akvizice. V roce 2013 se nově zaregistrovalo **2 457 uživatelů**. Počet výpůjček dosáhl **33 097 knihovních jednotek**.

Knihovní fond ÚK PŘF k 31.12. 2013 činil celkem **364 255** knihovních jednotek. Přírůstek za rok 2013 byl **3 124 svazků knih a časopisů**. Odebíráno bylo celkem **471 titulů časopisů** a **633 exemplářů** odebíraných časopisů. **Úbytek činil 665** odepsaných knihovních jednotek.

V knihovnách PŘF MU bylo provedeno **417 MVS** a **38 MMVS**.

Bibliobox Herbie - ÚK PŘF nabízí svým čtenářům možnost vrátit půjčené knihy i prostřednictvím Biblioboxu Herbie. Herbie umožňuje bezpečné a spolehlivé vrácení knih, časopisů, CD i DVD 24 hodin denně. Knihy vybrané z biblioboxu knihovna odečítá ze čtenářského konta následující den. V případě, že by čtenář knihy do boxu vložil po uplynutí výpůjční doby, platí pro něj povinnost zaplatit v Ústřední knihovně odpovídající upomínací poplatky.

Statistika Ústřední knihovny PŘF MU k 31. 12. 2013

	2013	2012	2011	2010
Knihovní fond ÚK	364 255	361 796	359 938	357 310
Počet přírůstků	3 124	3 041	3 732	5 070
Úbytky	665	1 183	1 104	1 913
Počet titulů odebíraných časopisů	471	487	1 082	603
Počet exemplářů časopisů	633	483	1 299	822
Zaregistrovaní uživatelé	2 457	2 516	2 540	3 225
Registrované výpůjčky	33 097	38 263	36 417	30 357
MVS, MMVS	417,38	399,1	449,5	750,162
Počet účastníků výuky zajišťované knihovníky	1 585	1 846	1 617	-
Počet hodin výuky zajišťované knihovníky	64	74	58	-
Tituly zpřístupňovanýchází dat	82	20	21	48
Počet návštěv uživatelů v prostorách knihovny	80 711	88 745	90 000	-
Finance na nákupy odborné literatury	3 045 768	2 447 049	3 902 226	2 661 390

5. Akvizice a nákupy

Čerpání ze specifických výzkumů

Obor	Počet ks 2012	Částka 2012	Počet ks 2013	Částka 2013
Biologie	14 ks	35 310 Kč	8 ks	10 290 Kč
Fyzika	22 ks	46 636 Kč	11 ks	22 174 Kč
Geologie	89 ks	59 863 Kč	26 ks	23 000 Kč
Geografie	69 ks	56 740 Kč	70 ks	81 826 Kč
Matematika	48 ks	59 272 Kč	55 ks	76 272 Kč
Celkem	242 ks	256 821 Kč	170 ks	213 562 Kč

Čerpání z grantů, výzkumných záměrů a 1111

Obor	Počet ks 2013	Částka 2013
Biologie	300 ks	495 713 Kč
Fyzika	35 ks	65 893 Kč
Geologie	31 ks	55 648 Kč
Geografie	31 ks	28 081 Kč
Matematika	95 ks	187 755 Kč
Celkem	492 ks	833 090 Kč

Čerpání z výnosů ÚK PřF

Obor	Počet ks 2012	Částka 2012	Počet ks 2013	Částka 2013
Všeobecnosti	97 ks	43 261 Kč	51 ks	21 456 Kč

Přehled nové techniky v ÚK PřF

Název zboží	Množství	Cena/ks	Celkem
Laserová tiskárna (Epson AcuLaser M2400DN)	1 ks		3 267,-
Laserová tiskárna (barevná) (OKI C321dn)	1 ks		5 808,-
Rozšiřitelné PC (PC CS Powerline B)	5 ks	12 487,-	62 436,-
Lineární bezdrátové snímače USB kit	3 ks	16 253,-	48 759,-
Celkem	10 ks		120 270,-

6. Výměna knihovního fondu

Počet kontaktů, kterým zasíláme časopisy výměnou, se v roce 2013 opět nepatrně snížil a to hlavně z důvodu ukončení vydávání časopisů v tištěné formě. Více se využívá vydávání publikací v elektronické podobě. Některé kontakty však zachovávají obě formy, tištěnou i elektronickou. V roce 2012 vyšly nová čísla Folia Mathematica (2012/17, 2012/18), které jsme měli opět k dispozici k výměně. Zasílali jsme je všem aktivním kontaktům, které od nás výměnou dostávají **Archivum Mathematicum** a dříve jim byl zasílána **Folia Mathematica**. Všechny instituce hodnotily zaslání Folia Mathematica po pěti letech kladně. Výměna je tak nadále aktivní i s menším poklesem počtu kontaktů.

Počet kontaktů : zahraniční : 136, ČR : 19, celkem : 155

Počet odeslaných publikací : 340

Poštovné : 18 230,-

Fakultní publikace určené k výměně	Poslední vydaný rok
Archivum Mathematicum	T. 49/2013/3
Folia Biologia	110/2007
Folia Chemia	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Folia Geologia	39/2002
Folia Geographia	25/2001
Folia Physica	50/1992
Folia Mathematica	18/2012
Scripta Biology	29/2004
Scripta Chemistry	převzala Knihovna univerzitního kampusu
Scripta Geology	36/2007
Scripta Geography	26-28/96-98
Scripta Physics	24-26/94-96
Scripta Computer Science	23/1993

7. Dostupnost elektronických informačních zdrojů

V roce 2013 měli studenti a zaměstnanci Přírodovědecké fakulty přístup k prestižním licencovaným multioborovým a specializovaným zdrojům od předních světových vydavatelství, které byly financovány jednak z finančních prostředků celé MU, z finančních prostředků fakulty nebo jednotlivých ústavů a z podpory programu MŠMT.

Informace o nových elektronických zdrojích a o dočasných zkušebních přístupech do databází jsou zveřejňovány v aktualitách na stránkách knihovny, na facebookových stránkách knihovny a zasílány prostřednictvím hromadných emailů. Všechny elektronické zdroje jsou přístupné přes portál Elektronické informační zdroje na Přírodovědecké fakultě MU <http://knihovna.sci.muni.cz/eiz> a Elektronické informační zdroje MU <http://ezdroje.muni.cz>

Studenti a zaměstnanci PřF MU mohou k licencovaným EIZ přistupovat pouze z počítačů zapojených v univerzitní počítačové síti muni.cz. Pro přístup z počítačů nacházejících se mimo síť MU mohou momentálně využít tyto způsoby přístupu: **Open VPN, Proxy, EZproxy, Shibboleth**. Z projektu MEDINFO byla zakoupena nová vyhledávací služba EBSCO **Discovery Service**, která umožňuje rychlé prohledávání elektronických informačních zdrojů Masarykovy univerzity. <http://discovery.muni.cz>
<http://www.ukb.muni.cz/kuk/animace/eiz/discovery/index.html>

Multioborové zdroje

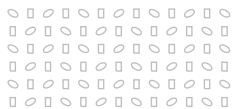
V rámci projektu LR1301 - Efektivní zpřístupnění multioborových licencovaných EIZ, páteře informační infrastruktury výzkumu a vzdělávání (2013-2017), jehož hlavním řešitelem je Národní technická knihovna v Praze, byl pro celou MU zajištěn přístup k citační a abstraktové databázi **Scopus** od Elsevier, časopisecké databázi **ScienceDirect** od Elsevier, časopisecké databázi **SpringerLink** od Springer Verlag, časopisecké databázi **WileyOnline Library** od Wiley/Blackwell.

Přístup do citační a bibliografické databáze **Web of Science** byl zajištěn v rámci konsorcia Web of Knowledge, jehož hlavním administrátorem je Knihovna AV ČR.

Databáze **EBSCO** byla zajištěna z projektu OP VaVpI SCI-INFO: vědecké informační zdroje pro ČR, (CZ.1.05/3.2.00/12.0230). Databáze **ProQuest** z projektu OP VaVpI STMFull: plnotextové databáze pro výzkum a vývoj (CZ.1.05/3.2.00/12.0232).

Přírodovědecká fakulta se spolu s ostatními fakultami finančně podílela na předplatném rozsáhlé multioborové kolekce více než 77 tisíc elektronických knih **ebrary - Academic Complete** a časopisecké databáze **Sage**.

Oborové zdroje PŘF (bez chemie)

Zdroje z projektu INFOZ

V rámci programu INFOZ, projekt NATUR AGRO VZ09011 „Multilicence Přírodovědeckých a zemědělských informačních zdrojů pro konzorcium akademické a vědecké sféry České republiky“ (hlavní řešitel RNDr. Svatopluk Rieger, CSc. Univerzita Palackého v Olomouci) byl prodloužen přístup do plnotextové databáze **BioOne** až do konce roku 2013.

Zdroje z programu OP VAVPI

Masarykova univerzita má v současné době přístup k širokému spektru elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro VaV a pokrývá prakticky všechny vědní obory. Přesný seznam zdrojů je k dispozici na stránkách (ezdroje.muni.cz). Většina těchto EIZ byla pořizována s grantovou podporou projektů INFOZ MŠMT, která skončila k 31.12.2012. Aby byla i nadále zajištěna dostupnost klíčových elektronických informačních zdrojů primárně určených pro výzkum na MU (sekundárně také pro výuku a studium) od roku 2013, využila MU a dalších sedm VVŠ výzvu MŠMT v rámci OP VaVpI pod názvem Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven, která byla vyhlášena v srpnu 2011.

Výzva byla primárně zaměřena na pořízení informačních zdrojů pro VaV v **elektronické podobě** (zabezpečením přístupu k elektronickým informačním zdrojům formou licencí, službou pro vzdálený přístup, pořízením nebo obnovou hardware či software zařízení a sítí, včetně zajištění archivních služeb) a **listinné podobě** (knihy, kompendia, a tištěné pokračující zdroje). V druhé řadě se také jednalo o vybavení knihoven a studoven příslušným nábytkem, bezpečnostními systémy, specializovanými knihovnickými technologiemi nebo komunikační technikou.

Cílem této výzvy bylo především prostřednictvím investic do vědeckých informačních zdrojů a související infrastruktury zabezpečit dostupnost těchto zdrojů, jejich efektivní využívání a vytvoření podmínek pro produkování kvalitních vědeckovýzkumných výsledků.

Vzhledem k vyloučení podpory společensko-vědních disciplin se projekty týkají zabezpečení EIZ pouze v oblasti S-T-M (science, technologie, medicine) a na MU se z tohoto důvodu připravovaly na třech fakultách – lékařské, přírodovědecké a fakultě informatiky.

Zapojení MU do partnerských projektů VaVpI 4.3

Ve snaze zajistit pokrytí co nejširšího spektra vědních oborů, spolupracovala MU s ostatními VVŠ na připravovaných projektech na kterých se podílíme jako partneři. Přitom v každém z partnerských projektů byl pečlivě zvažován výběr informačních zdrojů pro MU s ohledem na požadavky příslušné odborné komunity a s přihlédnutím k nákladům na období udržitelnosti. 2013-2017 hrazeno z projektu, roky 2018-2019 hradí instituce.

1. **MU: MEDINFO** – informační zdroje pro výzkum v medicíně a příbuzných oborech
2. **UPOL: Natura-** informační zdroje pro přírodní vědy
3. **UPce: ChemEIZ** informační zdroje pro chemii
4. **VŠB-TUO:** informační zdroje pro technické a počítačové obory
5. **ZČU: SCI-INFO** multioborový zdroj EBSCO
6. **UTB: STMFull** multioborový zdroj ProQuest
7. **UJEP: VIZ** časopisy a archivy Oxford a Cambridge (science-technology-medicine)
8. **MENDELU:** Mereli informační zdroje pro zemědělství a ochranu životního prostředí

- **UPOL: Natura-informační zdroje pro přírodní vědy**, klíčovým informačním zdrojem pro MU jsou časopisy z nakladatelství Nature Publishing Group. Jedná se o jedny z nejprestižnějších vědeckých informačních zdrojů vůbec, které kvůli vysoké finanční náročnosti nebyly zatím na MU dostupné (s výjimkou jediného časopisu Nature na PřF a LF) (CZ.1.05/3.2.00/12.0228), projekt je připravovaný Univerzitou Palackého v Olomouci (hlavní řešitel RNDr. Svatopluk Rieger, CSc.). PřF má díky projektu dostupnou kolekci elektronických časopisů **IoPscience**, databázi a kolekci e-books zaměřené na životní prostředí **EnviroNetBase** a **29 prestižních titulů** z vydavatelství **Nature Publishing Group** (např. vlajkový časopis Nature, Nature Materials, Nature Physics aj.)
- **MU MEDINFO: Informační zdroje pro medicínu a příbuzné obory**, (CZ.1.05/3.2.00/12.0225), který je připravovaný Masarykovou univerzitou (hlavní řešitel projektu RNDr. Miroslav Bartošek, CSc., KIC – ÚVT MU), pro PřF zajištěn přístup k **34 titulům online časopisů** od prestižních vydavatelů (např. Molecular and Cellular Biology, Science aj.), přístup do databáze **Annual Reviews - Biomedical/Life Science** aj., archivní čísla časopisu **High Energy/Nuclear Physics and Astronomy** od Elsevier.
- **UPce**: vedle klíčových chemických **databází SciFinder a Reaxys**, které má MU dostupné již řadu let s finanční podporou grantu INFOZ, budou jednorázově pořízeny dlouhodobé archivy americké a britské chemické společnosti (**ACS a RSC**). Z důvodů vysoké finanční náročnosti nebude projekt zjišťovat aktuální předplatná časopisů ACS a RSC, tato povinnost přejde na jednotlivé instituce (na MU Ústav chemie PřF MU).
- **VŠB-TUO**: pro MU budou zajištěny dva klíčové informační zdroje z oblasti počítačových věd (Digitální knihovna ACM a IEEEExplore). Oba tyto zdroje jsou na MU v současnosti dostupné v rámci projektu INFOZ. Vedení Fakulty informatiky již projednalo a schválilo finanční garance za podíl MU na udržitelnosti těchto zdrojů.
- **ZČU**: multioborový zdroj **EBSCO Academic Search Complete** má MU v současnosti k dispozici z projektu INFOZ a patří k jedněm z nejvyužívanějších informačních zdrojů na MU vůbec. Jde o agregovaný mega-zdroj, který zahrnuje řadu specializovaných oborových databází a na 13 tisíc odborných časopisů (kolem 8 tisíc z nich v plnotextové podobě) téměř pro všechny obory na MU. Tento informační zdroj považujeme pro MU za velmi důležitý i z toho důvodu, že nabízí velké množství kvalitních odborných informací i pro společensko-vědní obory, která jsou jinak z podpory v rámci VaVpI vyloučeny.
- **UTB**: multioborový zdroj **ProQuest** má podobné postavení jako výše uvedený megazdroj EBSCO, který vhodně doplňuje. MU má s ním opět velmi dobré dlouholeté zkušenosti s vysokou mírou využití v širokém spektru oborů, a to nejen ve vědě a výzkumu, ale také ve výuce a studiu na MU. Rovněž tento zdroj považujeme pro MU za velmi důležitý mj. i z důvodu jeho tematických přesahů pro celou MU. Další z EIZ nabízených v tomto projektu a zajímavých pro MU je kolekce časopisů z vydavatelství Emerald z osmi tematických oblastí se zaměřením na management (Healthcare/ HealthCare Management, Environment / Environmental Management, Information and Knowledge Management). Předností je speciální velmi nízká konsorciální cena, případně i možnost přihlásit se k odběru zdroje jen po 5leté období financované z grantu, tj. bez zátěže na udržitelnost.
- **UJEP**: z kolekce časopisů science-technology-medicine vydavatelství **Oxford University Press a Cambridge University Press** má MU dlouholetou velmi dobrou zkušenost s časopisy Oxford-STM. Přestože jde o velmi kvalitní zdroje vědeckých informací, z finančních důvodů uvažujeme v této fázi pouze o nákup archivů uvedených vydavatelství, které nezatíží MU požadavky na finanční udržitelnost. Předplatná běžných ročníků bychom začali zvažovat pouze v případě, že by se UJEP podařilo vyjednat s dodavatelem takové cenové podmínky, které by pro MU přinášely jen minimální náklady na udržitelnost.

- **MENDELu**: z nabídky informačních zdrojů připravovaných v projektu Mendelovy univerzity je pro MU zajímavá jen kolekce odborných časopisů z oblasti ochrany životního prostředí **EBSCO Environmental Complete**.

Zdroje mimo projekty:

- prestižní bibliografická databáze **MathSciNet**,
- matematická báze **ZentralblattMath**,
- kolekce vědeckých časopisů **Biological Sciences** báze JSTOR.

Trvalé přístupy

Přírodovědecká fakulta má trvalý přístup ke **103 titulům e-books**, zakoupené PřF (projekt INFOZ, OP VaVpI-SCI-INFO). Z projektu 1N jsou trvale dostupné archivní ročníky bibliografické databáze **Biological Abstracts** (přístup do archivu z let 1987-2009) a archivní ročníky bibliografické databáze **Zoological Record** (přístup do archivu z let 1978-2009). Trvalý přístup je zajištěn také do bibliografické databáze **GEOIBLINE** (geografická bibliografie ČR online).

Zkušební přístupy

V průběhu roku, v rámci tzv. zkušebních přístupů, mohli studenti a zaměstnanci PřF využívat bezplatně, na omezenou dobu následující zdroje:

- kolekce časopisů **GeoScienceWorld**,
- online encyklopedie **Encyclopaedia Britannica Academic Edition** a **Encyclopaedia Britannica Image Quest**,
- bibliografické a citační databáze **Book Citation Index**, **BIOSIS Citation Index**, **Current Contents Connect**, **Derwent Innovations Index**, **Data Citation Index**, **MEDLINE**, **Zoological Rekord** v rámci Web of Science,
- multioborová vícejazyčná databáze **Central & Eastern European Academic Source** z produkce EBSCO,
- kolekce akademických e-knih **eBooks Academic Subscription Collection** od EBSCO,
- unikátní recenzovaný video-časopis **JoVE - Journal of Visualized Experiments**.

Chemické zdroje

Chemické zdroje zajišťuje Knihovna univerzitního kampusu v Bohunicích, např. kolekce časopisů ACS a RSC Journals, bibliografická databáze SciFinder (Chemical Abstracts), faktografická a bibliografická databáze Reaxys, archivní čísla časopisu Angewandte Chemie International Edition (backfiles), archivní čísla časopisů Organic Chemistry Collection, ACS Legacy Archives a Methods in Enzymology (backfiles) aj. získané z podpory programu MŠMT.

Databáze z projektu NATURA - statistiky za období červen – prosinec 2013

	Počet zobrazených plných textů	Počet zobrazených abstraktů
EnviroNetBase	385	33
IOPscience	5 807	4 954
kolekce časopisů Nature Publishing Group	11 870	

Elektronické časopisy z projektu MEDINFO – statistiky za období červen – prosinec 2013

	Počet zobrazených plných textů
American Naturalist	126
Aquatic Insects	67
Diatom Research	7
Ecological Applications	22
Ecological Monographs	18
Ecology	114
International Journal of Plant Sciences	13
Invertebrate Reproduction & Development	5
Italian Journal of Zoology	15
Journal of Bryology	8
Journal of Freshwater Ecology	11
Journal of Plant Interactions	5
Molecular Biology of the Cell	295
Mycology	5
Palynology	5
Phytocoenologia	36
Plant Ecology & Diversity	6
Systematics and Biodiversity	7
Transactions of the Royal Society of South Africa	5

Ostatní databáze statistiky za období leden – prosinec 2013

	Počet vyhledávání rešerší (Total searches run)	Počet zobrazených plných textů	Počet Zobrazených abstraktů
BioOne		722	467
JSTOR – Biological Collection		992	
MathSciNet	26 932		

8. Vzdělávání a výchova uživatelů

ÚK PřF zajišťuje výuku pro předměty **Informační výchova** (1 kredit), **Multimédia I., II.** (4 kredity). Dále se podílí spolu s ostatními kolegy z knihoven MU na tutorování celouniverzitního předmětu **Kurz práce s informacemi** (5 kreditů).

Informační výchova XK010 (vědecké informace a jejich vyhledávání)

e-learningový předmět pro studenty všech ročníků včetně doktorandů je vyučován každý semestr a předmět **v roce 2013 absolvovalo: 35 studentů**

Studenti se naučí vyhledávat v elektronický katalogích a databázích, zpracovat rešerši, vytvořit krátký odborný text, pracovat s bibliografickými údaji a správně citovat, využívat služeb referenčních manažerů a hodnotit vyhledané odborné informace. V roce 2013 byly do výuky zahrnuty i dvě přednášky. Potřeba jejich zavedení do výuky vyplynula z požadavků studentů zjištěných v úvodním testu, tyto přednášky pak byly nabízeny jako alternativa k vypracování úkolů, aby byl zachován charakter e-learningového předmětu.

KPI11 – Kurz práce s informacemi

e-learningový kurz, knihovníci ÚK PřF se podílí na tutorování úkolů zadávaných během výuky, předmět **v roce 2013 absolvovalo: 1419 studentů**

CEINVE-Semináře informačního vzdělávání - podzim 2013

Ústřední knihovna Přírodovědecké fakulty v rámci projektu CEINVE připravila pro studenty všech programů kurzy informačního vzdělávání šité na míru přesně podle jejich potřeb. ÚK PřF se aktivně podílela na vzniku těchto seminářů:

Knihovní katalogy

Praktické dovednosti při psaní bakalářské práce

<http://knihovna.sci.muni.cz/edu/podzim-2013>

V oblasti vzdělávání uživatelů pořádala ÚK PřF jednorázové akce zaměřené na EIZ a služby knihovny. Po celý rok 2013 byly pořádány exkurze a informační lekce. Tyto akce byly propagovány na webových stránkách a facebooku ÚK PřF. Pracovníci ÚK PřF se pravidelně účastnili knihovnických akcí, seminářů a konferencí, které souvisely s jejich pracovním zařazením a náplní práce.

9. Projekty a granty

GEOBIBLINE

Také v roce 2013 jsme pokračovali v práci na projektu databáze **GEOBIBLINE**, kde hlavním řešitelem projektu je Geografická knihovna PřF UK a opět jsme přispěli našimi katalogizačními záznamy českých dokumentů (monografie, mapy, atlasy, VŠKP). Projekt v roce 2011 již oficiálně skončil, nadále však probíhá pravidelný měsíční automatizovaný export našich nových záznamů do databáze. <http://www.geobibline.cz/cs>

VISK5- RETROKON

V rámci projektu bylo k 25. 11. 2013 - zpracováno 2 713 knihovních jednotek, kterým byly přiděleny nové čárové kódy a cca 2 000 knihovních jednotek, kterým byly v minulosti sice přiděleny čárové kódy, ale nebyly dosud knihovnický zpracovány, tedy vyhledatelné on-line v katalogu. Celkem jsme tedy v ÚK PřF v rámci projektu zpracovali **cca 5 713 knihovních jednotek**. Přitom více než polovinu zpracovaných dokumentů tvořily přitisky a přívazky (u přívazku na jeden fyzický svazek připadá 5 až 20 bibliografických záznamů). Na projektu pracovali zkušení katalogizátoři, kteří dbali především na kvalitu zpracovaných záznamů. V rámci projektu Retrokon 2013 se nám podařilo dokončit zpracování velmi náročných typů dokumentů a zkvalitnění již stávajících záznamů z oboru astrofyziky (pokračující zdroje, monografické sbírky, separáty).

Výzva 4.3 OP VaVpI-Vybavení odborných, vědeckých a oborových knihoven

Masarykova univerzita se jako partner zapojila do projektu MERELI, NATURA, SCI-INFO a VIZ. Cílem projektů je zabezpečit dostupnost vědeckých informačních zdrojů a související infrastruktury, jejich efektivní využívání a vytvoření podmínek pro produkování kvalitních vědeckovýzkumných výsledků. MU je také řešitelem projektu MEDINFO- informační zdroje pro medicínu a příbuzné obory (garantem za MU - RNDr. M. Bartošek).

10. Spolupráce a další aktivity

Knihovna uspořádala společně s knihkupectvím Malé centrum **2 velké prodejní výstavy** zahraniční vědecké literatury (biologické, geologické a geografické).

CEINVE - Projekt reaguje na aktuální potřebu sjednocení a koordinace aktivit souvisejících s informačním vzděláváním v rámci celé Masarykovy univerzity. Záměrem projektu je iniciovat vznik funkčního moderního centra, které bude řešit informační vzdělávání komplexně a bude dostupné všem studentům MU. Kromě studentů chce projekt podpořit i akademické a neakademické pracovníky univerzity, zejména vyučující a knihovníky. Díky zapojení fakultních knihoven bude možné předávat a sdílet informace a zkušenosti z kurzů informačního vzdělávání. Projekt bude rozšiřovat a inovovat stávající e-learningové aktivity, týkající se práce s informacemi. Souběžně nabídne prezenční semináře a workshopy, zaměřené na praktické dovednosti.

<http://www.muni.cz/phil/research/projects/16943>

<http://www.ceinve.cz>

TEMAP - **Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR**: metodika a software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví je projektem Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity NAKI - identifikační kód DF11P01OVV003. Poskytovatelem finančních prostředků je Ministerstvo kultury. Příjemcem projektu je **Moravská zemská knihovna v Brně**, partnery v projektu jsou **Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze** a **Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity**. Spolupráce na projektu dle dohodnutých pravidel s členy realizačního týmu:

<http://www.temap.cz/>

<http://web.natur.cuni.cz/gis/temap/>

LEVYNA - Spolupráce s laboratoří pro experimentální výzkum náboženství FF MU.

<http://www.phil.muni.cz/relig/levyna.php>

Rektorát MU - Hledání partnerů MU 2013 – ÚK PŘF se zapojila k této výzvě a navrhla spolupráci zaměřenou na vybavení prostorů interiéru knihovny.

MUST WEEK na MU – Týden mobility na MU pro neakademické pracovníky ze zahraničí (Staff mobility Week). <http://knihovna.sci.muni.cz/about/gallery>

Proběhlé akce

- **„Jedinečnost pozemské přírody z pohledu evoluční ontologie“** - 29. 4. 2013. K příležitosti Dne Země se v pondělí 29. dubna 2013 konala v Atriu Ústřední knihovny PŘF přednáška Mgr. Marka Timka, Ph.D. „Jedinečnost pozemské přírody z pohledu evoluční ontologie“.

<http://knihovna.sci.muni.cz/about/gallery>

- **„Den pro informační vzdělávání“** - 10. 12. 2013 - Technologie ve vzdělávání (10.00 - 15.00 hod.). Objevte užitečnost mobilních aplikací, které využijete při studiu ve své budoucí praxi i osobním životě. Na tabletech a čtečkách můžete vyzkoušet přírodovědné e-booky! Čekají vás zajímavé a nejžádanější workshopy tohoto semestru.

<http://knihovna.sci.muni.cz/about/gallery>

- **„Venkovy a venkované“** – od 14. 5. – 26. 6. 2013 byla ve spolupráci s Geografickým ústavem PŘF MU zpřístupněna první část výstavy v prostorách 1. patra GÚ a druhá část ve vestibulu ÚK PŘF.

http://ucebny.natur.cuni.cz/gk/vystavy/vystavy-venkovy_venkovane.html

<http://knihovna.sci.muni.cz/news/>

11. Plány ÚK PřF na rok 2014

V roce 2013 jsme dokončili práce na grafické a obsahové formě nových **propagačních materiálů knihovny**. Nadále budeme design a formu letáků inovovat (záložky do knih, kalendáře a menší různé formáty s informacemi o službách knihovny, EIZ, citačních normách a dalších zajímavostech a knihovnických tématech).

CEINVE – Pokračování ve spolupráci na projektu a rozvoji stávajících i plánovaných aktivit (semináře informačního vzdělávání pro studenty Bc., Mgr. i doktorských programů).
<http://knihovna.sci.muni.cz/edu/jaro-2014>

Přednáška Mgr. Marka Timka Ph.D. ke Dni Země 22. 4. 2014.

MUST WEEK na MU 2014 – návštěva kolegů ze zahraničních knihoven 1.-5. 9. 2014

<http://ois.muni.cz/en/left-incoming-mobility/non-academic-staff/incoming-nonacademic-must>

LEVYNA – Pokračování ve spolupráci s laboratoří pro experimentální výzkum náboženství FF MU <http://www.phil.muni.cz/relig/levyna.php>

Aktivně se budeme **zúčastňovat odborných konferencí, seminářů a školení**, které souvisí s knihovnickými a IT tématy.

V Brně dne 6. 2. 2014

Zpracovala Mgr. Taťána Škarková, vedoucí ÚK PřF

